

A10

ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΤΟ ΒΗΜΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2012

«Κόκκινη γραμμή του Προϋπουργού είναι η σωτηρία της χώρας» λέει μιλώντας προς «Το Βήμα της Κυριακής» ο καθηγητής κ. Γκίκας **Χαρδούβελης**, οικονομικός σύμβουλος και επικεφαλής του γραφείου του προϋπουργού κ. Λουκά Παπαδήμου. Ο κ. **Χαρδούβελης** έχει εργαστεί στην Κεντρική Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) και έχει διδάξει στο Columbia, όπου γνώρισε τον Προϋπουργό στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Αργότερα ετέθη επικεφαλής των τμημάτων έρευνας της Εθνικής (1995 - 2000) Τράπεζας και της Eurobank (2005 - 2011) και είναι η δεύτερη φορά που συμμετέχει στην κλειστή ομάδα χάραξης πολιτικής του Μεγάρου Μαξίμου, αφού την περίοδο 2000 - 2004 κατείχε την ίδια θέση δίπλα στον κ. Κ. Σημίτη. Ο κ. **Χαρδούβελης** εκμιά ότι τα προβλήματα δεν έχουν λυθεί και αναγνωρίζει την πολύ κακή κατάσταση της οικονομίας. Πιστεύει ωστόσο ότι το «κλειδί» για την επιστροφή στην ανάπτυξη είναι η εμπέδωση της βεβαιότητας ότι η χώρα θα παραμείνει στην ευρωζώνη, καθώς αυτό θα επιδράσει θετικά στην επανεκκίνηση της οικονομίας.

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

Ο καθηγητής ο οποίος μετέχει στην κλειστή ομάδα χάραξης πολιτικής του Μαξίμου, τονίζει ότι δεν θα ληφθούν νέα μέτρα το 2013

«Αποφύγαμε τη χρεοκοπία, ο μαραθώνιος συνεχίζεται»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΠΑΥΛΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ

■ Στο Eurogroup οι ευρωπαϊκοί επίτροποι μάς έδωσαν το πράσινο φως για το ξεκίνημα της εκταμίευσης του δεύτερου μεγάλου πακέτου χρηματοδότησης της Ελλάδας, ύψους 6,320 δισ. Σώθηκε η χώρα;

■ Ξεπεράσαμε τον πρώτο μεγάλο σκόπελο. Δεν ήταν εύκολο για πολλούς ευρωπαίους εταίρους να αποδεχθούν ότι η συμμετοχή τους στην ευρωζώνη συνεπάγεται να την υποχρεώσουν να σηφύρουν υπερχρεωμένες χώρες και μάλιστα με τεράστια ποσά. Ούτε ήταν εύκολο για το ΔΝΤ να συμμετέχει σε μια διαπραγμάτευση που έμμεσα το πιέζει για ακόμη μεγαλύτερη μελλοντική χρηματοδότηση μιας σχετικά πλούσιας σε παγκόσμιο επίπεδο χώρας όπως η Ελλάδα.

■ Γιατί δεν τελείωσε η υπόθεση της διάσωσης; Τι άλλο πρέπει να γίνει;

■ Πέρα από τις προαναπαύμενες ενέργειες, ο βαθμός συμμετοχής των ιδιωτών-κατόχων ομολόγων στην εθελούσια ανταλλαγή ομολόγων μέσω της διαδικασίας του PSI δεν είναι ακόμα ξεκάθαρος. Θα το ξέρουμε σε περίπου 10 ημέρες και ελπίζουμε ότι τότε θα έχουμε «κουρέψει» ένα σημαντικό ποσοστό του χρέους. Αν αυτό γίνει, η χώρα παίρνει μια σημαντική ανάσα για να προχωρήσει. Ο κίνδυνος χρεοκοπίας ή και εξόδου από τη ζώνη του ευρώ αποφεύγεται και έτσι σταδιακά επανέρχεται το κλίμα εμπιστοσύνης στους επενδυτές, στους καταναλωτές και στους καταθέτες.

■ Άρκει η διαγραφή μέρους του χρέους για τη διάσωση της οικονομίας;

■ Φυσικά και η μερική διαγραφή του χρέους δεν αποτελεί ναβάκια. Το πρόβλημα της Ελλάδας είναι βαθύ, διαρθρωτικό και μεγάλο και έχει σορευτεί στη διάρκεια δεκαετιών. Η Ελλάδα

αποφεύγει μεν τη χρεοκοπία και μειώνει την αβεβαιότητα του αύριο, αλλά πρέπει να συνεχίσει τον μαραθώνιο να χρίσει την πραγματική της οικονομία σε στέρεες βάσεις. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να γίνει ακολουθώντας μια μελλομένη δημοσιονομική πολιτική που θα είναι μεν τωποική για την ανάπτυξη αλλά και συγχρόνως θα συνεχίσει να συντελεί στη διαρκή μείωση του δημόσιου χρέους.

■ Μα είναι δυνατόν η σημερινή περιοριστική δημοσιονομική πολιτική να είναι τωποική για την ανάπτυξη;

■ Συμφωνώ ότι βραχυπρόθεσμα η περιοριστική δημοσιονομική πολιτική παρατείνει την ύφεση. Οι δύο κολεές ημέρες του 2011 συνεχίζονται και το 2012, με τα προβλήματα της ανεργίας να επιτείνονται. Το χιόνισμα της νέας Ελλάδας δεν είναι πλέον αναιμικό. Επειδή καθυστερήσαμε την προσαρμογή των δομών της οικονομίας για έναν περίπου χρόνο και η οικονομία εκτροχιάστηκε χωρίς να έχουμε επιτύχει τις απαιτούμενες μεταρ-

ρυθμίσεις, τώρα πολλαπλασιάζεται το βραχυπρόθεσμο κόστος στους πολίτες, στις οικογένειες που ζουν με τον φόβο της ανεργίας, στα χρεωμένα νοικοκυριά που τους μειώνεται ο μισθός, στις επιχειρήσεις που κλείνουν από έλλειψη ρευστότητας ή και ζήτησης των προϊόντων τους. Το φάρμακο εξιχνίασης της οικονομίας γίνεται μικρότερο, αλλά είναι απαραίτητο διότι ανάπτυξη και πρόσδος δεν έρχονται με άρωστο το σώμα της οικονομίας. Δεν μπορούμε να ζούμε μακαρίως όπως πριν με τα δανεικά των άλλων. Και κανένας δεν μας δανείζει στην ελεύθερη διεθνή αγορά. Το πάρτι τελείωσε».

■ Υπερασπίστηκε η κυβέρνηση μία ελάχιστη κόκκινη γραμμή;

■ Κόκκινη γραμμή του Προϋπουργού είναι η σωτηρία της χώρας. Και το καλύτερο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ελαττώσουμε τις υφιστάμενες παρενέργειες. Πρότον, έπεται από σκληρές ολονόικτες διαπραγματεύσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, έπεται από συνεχείς τηλεφωνικές επαφές του ίδιου του Προ-

ϋπουργού με όλους τους σημαίνοντες αρχηγούς κρατών και όλους τους υψηλόβαθμους τεχνικούς στη διαπραγμάτευση, αποφύγαμε την κατάρρευση του 13ου και 14ου μισθού, που αν γίνονταν τότε η ύφεση εφέτος ίσως και να άγγιζε διψήφιο νούμερο. Δεύτερον, πέτυχαμε - και έχω ίδια αντίληψη γι' αυτό - στο νέο μνημόνιο, σε αναδιαστολή με το προηγούμενο μνημόνιο, να υπάρχει αναφορά αποφυγής επιπλέον περιοριστικών μέτρων το 2013 αν η ύφεση είναι βαθύτερη ή διαρκέσει παραπάνω από αυτό που προβλέπεται στο οικονομικό πρόγραμμα. Τέλος, καταφέραμε τη μείωση στις συντάξεις να ακουμπά μικρό ποσοστό του πληθωικού των συνταξιοχόνων».

■ Μειώθηκε ωστόσο ο κατώτατος μισθός;

■ Η τρούκα είχε θέσει μια σειρά από ζητήματα για τη μείωση του μισθολογικού κόστους προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα. Στη διαπραγμάτευση προηγήσαμε τη μείωση του κατώτατου μισθού σε επίπεδα λι-

γο χαμηλότερα της Ισπανίας, ως ένα μέτρο που πλήηρι λιγότερο τα εισοδήματα και τη συνολική ζήτηση στην οικονομία, ενώ συγχρόνως μειώνει και τη «μιαρή» εργασία».

■ Το σκέλος της διαπραγμάτευσης για το χρέος και το PSI δημιουργεί επίσης ερωτήματα, αφού το ελληνικό χρέος θα πληρώνεται μέσω ειδικού λογαριασμού και η Ελλάδα δεν θα μπορεί να κηρύξει στάση πληρωμών ακόμη και αν το επιθυμεί. Συμφωνείτε;

■ Δεν πρόκειται να κηρύξουμε στάση πληρωμών. Κι αυτό θέλουμε να το διακριθούμε με κάθε τρόπο. Η στάση πληρωμών δεν φέρνει ανάπτυξη. Δεν λύνει τα προβλήματα. Ούτε θα αφήσουμε την Ελλάδα εκτός ευρωζώνης, που το μόνο που μπορεί να φέρει είναι πληθωρισμό, πολύ μεγαλύτερη μείωση των μισθών, καταστροφή πολλών υγιών θεσμών και επιχειρήσεων και υπόλεπα περιουσιών. Θέλουμε να ξεναχίσουμε τη χώρα και όχι να την αφήσουμε να ληλησθεί από επιτήδειους. Η έξοδος της Ελλάδας από την ευρωζώνη θα ήταν και μία ήττα στρατηγικής σημασίας. Η χώρα από μέλος του σκληρού πυρήνα της ΕΕ θα βρισκόταν στο περιθώριο της Ευρώπης».

■ Πιστεύετε ότι για να πετύχει η εφαρμογή του προγράμματος θα πρέπει να παραμείνει η κυβέρνηση Παπαδήμου εννοχημένη από τεχνοκράτες, και μετά τις εκλογές;

■ Η κυβέρνηση Παπαδήμου έχει συγκεκριμένους στόχους κι αυτούς προσπαθούμε να εκπληρώσει. Ας αφήσουμε τα σενάρια. Το π θα γίνει μετά τις εκλογές θα το αποφασίσουν οι πολίτες στις κάλπες. Όποια όμως και αν είναι η επόμενη κυβέρνηση, για να πετύχει θα πρέπει να είναι αποφασισμένη να συνεχίσει τις μεγάλες διαρθρωτικές αλλαγές που είναι αναγκαίες για να υπάρξει ανάπτυξη».

Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Προγράμματα για νέους ανέργους

■ Προετοιμάζει η κυβέρνηση κάποια άμεση αναπτυξιακή πρωτοβουλία;

■ Στο προηγούμενο Συμβούλιο Κορυφής της ΕΕ αποφασίστηκε η διοχέτευση πόρων για την αποσχόληση των νέων και την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στο πνεύμα αυτό, επεξεργάσαμε νέα προγράμματα μείωσης της ανεργίας των νέων, καθώς μέσα από την ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας, ενώ έχοντας τη σημερινή οπτική γωνία της κρίσης, ενεργοποιούμε τους έως σήμερα αδρανείς πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Επιπλέον, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον πρόεδρό της κ. Ζοζέ Μπαρόζο και τον επίτροπο κ. Πιόχανε Χαν,

επιδιώκουμε τη στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων».

■ Τι θέλετε να πετύχετε με τη συνεργασία αυτή;

■ Πρότον, να διοχετευτούν σημαντικά κεφάλαια κίνησης προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με εγγύηση πόρους του ΣΕΠΑ και, δεύτερον, να καλοφύει το χρηματοδοτικό κενό στις συμβάσεις παραχώρησης των μεγάλων έργων των αυτοκινητοδρόμων, πολλά από τα οποία έχουν σταματήσει λόγω των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης στους προϋπολογισμούς τους. Τα έργα των αυτοκινητοδρόμων έχουν υψηλή εγχώρα προστιθέμενη αξία και πρέπει στόντομα να τα επανεκκινήσουμε».